

KARI LEINAMO

Vaasan yliopisto, Levon instituutti

Maaseutututkija- tapaamisessa juhlittiin kymmenvuotiasta yhdistystä

Maaseudun uusi aika -yhdistyksen järjestyksessään 18. maaseutututkijatapaaminen pidettiin 12.–13.11.2009 Tampereella. Tapaaminen järjestettiin yhteistyössä Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmän ja Maaseutuverkoston kanssa. Päivien teema ”Maaseutuasiantuntijoiden yhteisöllisyys” sopi erinomaisesti tähän vuoteen, sillä tapaamisessa juhlittiin samalla yhdistyksen kymmenvuotista taivalta. Kaikkiaan noin 70 osallistujaa keränneen tapaamisen henki oli lämmin ja järjestelyt yliopistolla onnistuivat erinomaisesti.

Professori Pirjo Siiskonen Helsingin yliopiston Ruralia-instituutin Mikkelin yksiköstä kuvasi juhlapuheessaan yhdistyksen perustamiseen johtanutta kehitystä. Vaikka kiinnostusta maaseudun kehittämiseen, tutkimukseen ja opetukseen ilmeni vuosikymmenten kuluessa eri tahoilla, estivät näkemyserot ja koulukuntien väliset korkeat raja-aidat yhteistyön. Tutkijatapaamiset, Maaseudun uusi aika -lehti ja näiden ympärille lopulta syntynyt Maaseudun uusi aika -yhdistys ovat olleet keskeisesti luomassa sitä yhteisöllisyyttä, joka nykypäivän toimijoille on itsestäänselvyys.

Kutsuesitelmän ”Maaseutupolitiikka – neljän toimijaryhmän yhteisöllisyyttä” piti maaseutuneevos Eero Uusitalo maa- ja metsätalousministeriöstä.

Uusitalo neuvoi kuulijoita rikkomaan rohkeasti toimijaroolien rajoja ja innosti osallistumaan aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Evästyksen saivat kaikki ryhmät vielä erikseen: Kehittäjien tulisi tehdä työtä suurella antaumuksella ja tutkijoiden pitäisi toimia nykyistä kunnianhimoisemmin tavoittein. Virkamiesten tulisi byrokratian lisäämisen sijaan pyrkiä saada asiat toimimaan. Poliitikkojen niin kunnissa kuin valtakunnantasollakin tulisi opetella ymmärtämään uudentyypistä maaseutupolitiikkaa vanhojen ajattelutapojen sijaan.

Perinteisessä työryhmätyöskentelyssä keskityttiin tällä kertaa kolmeen erittäin ajankohtaiseen aihepiiriin. Ympäristöpainotteisessa ryhmässä pohdittiin niin ilmastonmuutoksen kuin metsätalouden murroksenkin vaikutuksia maaseutuun. Innovaatiotoimintaryhmässä etsittiin mahdollisuuksia edistää yritysten innovatiivisuutta maaseutumaisilla alueilla ja viriteltiin samalla tulevaisuuden yhteistyötä aihepiirin ympärille. Kolmannessa eli tällä kertaa suosituimmassa työryhmässä selvitettiin maaseudun palvelutarjonnan lähitulevaisuuden näköaloja ja pohdittiin laajasti maaseudun eri tahojen ja toimijoiden mahdollisuuksia.

Tapaamisen iltatilaisuus pidettiin panimoravintola Plevnassa erinomaisen ruoan ja mukavien kymmenvuotismuistelujen siivittämänä. Vuoden 2009 parhaaksi maaseutugraduksi jul-

Kymmenvuotiaan yhdistyksen "vanhemmat", professori Pirjo Siiskonen ja maaseutuneuvos Eero Uusitalo pitivät juhlapuheet, jotka julkaistaan tässä numerossa. Kuva Heli Siirilä

kistettiin Emily Höckertin Lapin yliopiston matkailun ja liiketoiminnan tiedekunnassa tehty tutkielma "Sociocultural Sustainability of Rural Community-based Tourism". Illan päätteeksi Huittisista ja Sastamalasta koottu nelimiehinen kokoonpano "Virallinen orkesteri" houkutteli väkeä tanssilattialle hyvällä menestyksellä.

Innovaatioita ja byrokratiaa

Tutkijatapaamisen toisena päivänä järjestetyn Tutkija-kehittäjä -seminaarin teemana olivat maaseudun innovaatiot. Erikoistutkija Tuomas Kuhmosen johdatteli teemaan pohtimalla, mihin innovaatioita tarvitaan, miten ne syntyvät ja miten niitä käytetään. Toiminnanjohtaja Liisa Hämeen, yliopiston lehtori Tiina Silvastin ja neuvotteleva virkamies Sirpa Karjalaisen paneelialustuksissa huomio kiinnittyi uutuuskien sijaan voimakkaasti toimintaa häiritseviin rakenteisiin. Maaseudun kehittämisessä kaivataan määräysten järkevää soveltamista ja unelmoidaan viranomaisten asiakasmyönteisyydestä, jotta hankkeita voitaisiin ylipäätään toteuttaa. Tutkimuksessa tarvitaan järkeviä mahdollisuuksia työn tekemiseen tilanteessa, jossa hallintouudistukset ja kasvavat yleiskustannukset ovat vaarassa päinvastoin vaikeuttaa tutkimusta. Myös maaseutua kehittävän virkamiehen ase-

ma Euroopan unionin vaatimusten alla on vaikea ja ristiriitainen.

Hyvässä keskustelussa todettiin yksimielisesti, että tarvetta byrokratian vähentämiseen ja eri osapuolten välisen luottamuksen lisäämiseen on paljon. Toisaalta suomalainen malli, jossa ministeriö vie maaseutupolitiikkaa eteenpäin edistämällä maaseutututkimusta ja kehittämistä, todettiin toimivaksi. Ministeriö ei pyri tulosten ohjailuun: vaikka pyrkimyksenä on viedä tietoisesti maaseutupolitiikkaa eteenpäin, myös kriittisiä näkemyksiä tarvitaan kaiken aikaa.

Seminaarissa tehtiin myös pikasukellus Leader-toiminnan arkeen Mosambikissa ja kuultiin innostava esimerkki teollisen yrittämisen mahdollisuuksista suomalaisella maaseudulla. Päivän aikana kuultiin lisäksi myönteistä pohdintaa teknologian kehittymisen ja sisällöntuotannon mukanaan tuomista mahdollisuuksista. Seminaarin päätteeksi asiakaspalvelupäällikkö Ville Valovirta kertoi innovaatioiden alueellisesta kehityksestä Suomessa. Vaikka teollisia innovaatioita tehdään määrällisesti eniten pääkaupunkiseudulla ja suurissa yliopistokaupungeissa, jakaantuvat innovaatiot alueiden kokoon suhteutettuna tasaisesti koko maahan. Keskittämiseen tähtäävästä politiikasta olisikin siirryttävä erilaistuneiden alueellisten innovaatioympäristöjen tukemiseen. ■